

vogelbescherming wel zal baseeren op vogelstudie. Haar kaliber toch meet ik af op de prestaties en het wezen van mijn vriend Tymstra, die ons in de Novemberaflevering zoo'n aangename kijk gaf op de mogelijkheden bij het Haagje. De nieuwe Vereeniging telt haar leden reeds bij honderden.

Het verheugt mij zeer, dat Den Haag zich zoo gaat roeren. De Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging heeft er reeds veel goed werk gedaan, het Meijndel-onderzoek neemt daarbij een zeer bijzondere plaats in en nu komt weer frisch enthousiasme in breeden kring. Den Haag heeft dat noodig, want het zal een felle strijd moeten voeren om zijn natuurschoon te behouden, niet alleen op het eng begrensde grondgebied van de gemeente zelve, maar ook in de naburige gemeenten van den Hoek van Holland tot Katwijk. Tot nog toe heeft Den Haag mij dikwijls herinnerd aan Jung Jochen, die maar lijdelijk toezag, dat Bauschan de worst opvrat.

Juist met het oog op den zwaren strijd, die te wachten staat, zou ik de jonge Vereeniging willen aanraden, om toch vooral nauw contact te zoeken met de de groote Vereeniging tot Bescherming van Vogels in Nederland. Plaatselijke actie is van groote waarde, maar Eendracht maakt Macht.

JAC. P. TH.

Pemphigus bursarius + P. spirothecae. — De artikelen in De Levende Natuur van den heer Joman over gallen, deden mij dezen zomer iets meer dan gewoonlijk letten op afgevallen bladeren. Eind Juli vond ik op het Museumplein eenige populierenbladeren met gallen van *Pemphigus bursarius* en dito met gallen van *P. spirothecae*.

Het zal u wellicht interesseeren, dat ik hierbij één geval aantrof, waarbij *bursarius* en *spirothecae* te zamen aan één bladsteel voorkwamen, zooals bijgaande afbeelding doet zien.

Twee of meer gallen van dezelfde soort aan één bladsteel schijnt tamelijk gewoon te zijn. (Zie afb. Geïll. Flora, Heimans, Heinsius en Thyse, blz. 1122). Voor enkele *Pemphigus*soorten is zelfs het optreden in „bosjes” kenmerkend. (Zie Darboux et Hovard. Cat.). Bij de door mij verzamelde gallen kwam van dezelfde soort steeds maar één exemplaar per bladsteel voor.

Amsterdam, 24 Oct. 1925.

J. TEN HAGEN.

Witband Kruisbek. — Op 5 November j.l. stond ik voor het open raam van mijn slaapkamer, toen ik plotseling van uit het dichtbij gelegen kreupelhout een mooi vogeltje zag nedervliegen op den grond vlak voor mij. Aanstonds herkende ik hem als een *Loxia bifasciata*. De witte banden op zijn vleugels waren mij zoo duidelijk, dat ik mij niet kon vergissen. Ik meende hem eerst dood te schieten en te laten opzetten; maar als vogelliefhebber kon ik het niet van mij verkrijgen. Kort daarop vloog hij weer terug naar het nabijzijnd kreupelhout. Hij was alleen en naderhand heb ik er ook geen meer gezien.

Budel.

F. A. B. VAN BAARZ.

Late Lepelaar. — Misschien stelt u er belang in dat ik op 24 Oct. op een excursie nog een *lepelaar* heb gezien. In de verte hem ziende, dachten we eerst dat het een zwaan was, maar dichterbij was duidelijk de snavel te zien.

Den Haag.

K. WALDECK.

Bij de Buren. — De „Times” van 23 en van 24 October geeft een vrij uitvoerige en tamelijk vermakelijke beschrijving van het natuurmonument Scoll Head en zijn bewaakster Miss Ethel Turner. Miss Turner is al een oude grijze dame. Wij hebben haar hier in Holland een paar jaar geleden te gast gehad en zij heeft zeer mooie foto's gemaakt in het Naardermeer en op Texel. Ik behoef niet te zeggen, dat zij evenals al haar landgenooten verrukt was van onze natuurmonumenten, in 't bijzonder van onze lepelaars

purpurreigers, snor en vooral van de onvergelykelijke Texelsche duinen met hun meertjes en valleien. Ik hoor haar nog zeggen: „the whole of the Texel dunes should be a national reservation”: *heel* het Texelsch duin een natuurmonument, een verlangen, waarmee ik van harte instem. Lang voor dien tijd had zij zich bekend gemaakt door haar studie van de meertjes van Norfolk, the Norfolk Broads en zij bracht door haar mooi fotowerk haar landgenooten de blijde tijding dat de baardmeesjes en de roerdompen daar weer opnieuw broeden.

Thans is zij vogelwachtster op Scolt Head. Dat is een eiland op het „buikje” van Engeland. Het ligt een weinig beoosten de Wash baai, tusschen Wells en Lancaster en is tusschen de vijfhonderd en zeshonderd hektaren groot, dus grooter dan Rottum. De Engelschen hebben daar in de buurt nog een tweede natuurmonument, dat is het beroemde Blakeney Point. Beide natuurmonumenten worden door bekwame biologen bestudeerd, Blakeney Point voornamelijk door plantkundigen onder leiding van prof. Oliver, Scolt Head meer door de ornithologen.

Miss Turner woont daar heelemaal op haar eentje in een hut. Ze steekt er heel aardig den draak mee, dat zij in de pers bekend staat als de eenzaamste vrouw in Engeland die daar haar dagen slijt in „eenzame wake”. Natuurlijk voelt een echt vogelmensch zich nooit eenzaam. Zij klaagt er zelfs over, dat men haar niet genoeg met rust laat en dat soms aan de vogels groote schade wordt toegebracht door onnadenkende bezoekers. Daarbij maakt zij een opmerking, die mij van het grootste belang lijkt en die wij ook wel ter harte mogen nemen vooral in het belang van de vogelwereld op De Beer bij Rozenburg, op Voorne en op Texel en Rottum. Het is deze. Als het op dergelijke terreinen en ook op Scolt Head flink waait, en dat doet het dikwijls, dan stuift het zand over de vlakke Ge kent allemaal de zandslangen op het strand. Welnu, dat stuifzand is in het bijzonder gevaarlijk voor de jongen die bezig zijn, uit te komen. Het zand stuift in de kleine opening die het jonge vogeltje pas in den dop gehakt heeft, verstopt zijn bekje en neusgaten en dat heeft den dood ten gevolge. Op zulke winderige dagen worden de jonge vogels of liever de op uitkomen staande eieren dan ook zeer trouw door de ouden bebroed (zal ik maar zeggen). Komen er nu menschen rondloopen, dan vliegen de oude vogels rond en het gevolg is, dat de excursie (misschien ondernomen door een vereeniging voor vogelbescherming) het leven kost aan honderden jonge vogels. Het is dus wel goed om voor dergelijke excursies er op te letten, niet alleen of het weer gunstig is voor de menschen, maar vooral, of het zoo is, dat de vogels het kunnen lijden.

Scolt Head wordt vooral bewoond door sterntjes: het gewone vischdiefje, het dwergsterntje en de Groote Stern. Miss Turner vertelt dat het gewone vischdiefje zeer onverdraagzaam en ongezellig is. Wanneer een vreemd jong verdwaald raakt tusschen de nesten van de vischdiefjes dan wordt hij mishandeld en dikwijls gedood. Jonge vischdiefjes sluiten zich ook niet gemakkelijk bij elkander aan, zij wandelen altijd in familiepartijtjes van twee of drie. De Groote Sterns echter, ondanks hun woeste kuiven zijn veel gemoedelijker en gezelliger. Dikwijls bij guur weer kruipen de jongen uit de verschillende nesten bij elkaar en worden dan daar door hun ouders gevoed. Ook wandelen ze in groote partijen met elkander en houden ook gemeenschappelijke zwemoefeningen in afwachting van den tijd dat zij ook kunnen vliegen. Deze trek van gezelligheid hebben wij ook op Griend waargenomen en een van mijn aardigste vogelherinneringen is ook wel het dicht gedrang van dozijnen en dozijnen jonge Groote Sterns bij elkaar wandelend langs de stranden van Griend. De jonge Groote Sterns zijn uitmuntende loopers, je zoudt ze soms houden voor pleviertjes.

Miss Turner hangt ook nog een aardig tafereel op van het ons ook welbekende feit dat de Sterns zoo sterk worden aangedaan, wanneer ze een hunner dood vinden liggen. Het duurt dan niet lang of een wolk van de soortgenooten staat te bidden en te schreeuwen boven het cadaver en het duurt een heele poos eer de rust is hersteld.

Het is voor de Engelsche Vogelkunde een heel buitenkansje dat een zoo bekwaam waarnemster en geestdriftige vogelbeschermster de taak op zich heeft genomen, om van Scolt Head zooveel mogelijk te profiteeren en wij zien met belangstelling de publicatie van haar ervaringen tegemoet, vooral ook omdat zij haar eiland bewaakt en bestudeert niet alleen in den broedtijd, maar ook in den nazomer en in den herfst. JAC. P. TH.